

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V: 24 november 2010
Agendapuntnr. B.2
Onderwerp Programmabegroting 2011

Datum 19 oktober 2010
Bijlagen

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2011 voor het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard aan.

Planning en Control Cyclus

Het accent van deze begroting ligt op het jaar 2011. De meerjarenraming is geen integraal onderdeel van de begroting, deze wordt immers bij de Voorjaarsnota bepaald. Volgens de nieuwe Waterschapswet is de begroting een nadere uitwerking van de eerste jaarschijf van de meerjarenraming (Voorjaarsnota). De begroting biedt inzicht in hoe de meerjarenkaders, volgend uit het Waterbeheerplan 2010-2015 (WBP), vertaald zijn in concrete (bestuurlijk relevante) uitwerkingsmaatregelen en wat dat kost. De begroting is daarmee 'beleidsarm', dat wil zeggen dat er geen nieuwe of gewijzigde beleidszaken in zijn verwerkt. Wel zijn autonome ontwikkelingen en technische aanpassingen als gevolg van de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) verwerkt. De aangepaste omslagrente is daarvan een voorbeeld.

Waterbeheerplan en de programmabegroting

Sinds vorig jaar is de indeling van de programmabegroting aangesloten op de thema's van het WBP. Elk programma is opgebouwd uit een aantal vaste elementen. Het eerste deel komt rechtstreeks uit het WBP en staat min of meer vast. Hierin staat weergegeven wat het programma op hoofdlijnen inhoudt (wat zijn de belangrijkste taken), welk effecten hiermee worden beoogd (watervaart de omgeving ervan) en welke doelen en ambities voor deze taken zijn bepaald voor de periode van het Waterbeheerplan 2010-2015 (welke resultaten willen we de komende jaren bereiken als waterschap). De doelen zijn geclusterd op het niveau van de bestuurlijke ambities.

Het tweede deel – ontwikkelingen en maatregelen 2011 - beschrijft welke specifieke ontwikkelingen het komende jaar gaan spelen en wat de organisatie in grote lijnen gaat doen om de doelen te bereiken. De maatregelen genoemd in het WBP zijn slechts indicatief. In de Programmabegroting worden ze jaarlijks geconcretiseerd, waarbij het accent ligt op de bestuurlijk relevante maatregelen. Over deze punten zal ook worden gerapporteerd. Dit deel heeft dus duidelijk een meer dynamisch karakter en kan per jaar andere accenten en onderwerpen laten zien. U vindt dit onderwerp in hoofdstuk 6 van de programmabegroting. Vervolgens zijn in dit hoofdstuk ook per programma voor 2011 de exploitatiekosten en investeringsprogramma's met toelichtingen opgenomen.

Financiële ontwikkelingen

De ontwikkelingen in 2010 hebben in belangrijke mate de voorliggende begroting bepaald. Als gevolg van de door ons ingezette bezuinigingen, verlaging van de (omslag)rente en doorgevoerde actualisering van de planning, waarbij minder projecten worden afgesloten dan was voorzien zijn de geraamde lasten lager dan bij de Voorjaarsnota kon worden aangegeven.

Het exploitatieresultaat vóór bestemming is in deze begroting met € 3,4 miljoen verbeterd ten opzichte van de jaarschijf 2011 uit Voorjaarsnota 2010. Het exploitatieresultaat liet toen een begrotingstekort zien van € 1,9 miljoen. Thans ontstaat een begrotingsoverschot van € 1,5 miljoen.

Dit voordeel bestaat uit € 3 miljoen aan lager geraamde lasten en € 0,4 miljoen aan hogere baten. De kostendaling wordt met name veroorzaakt door lager geraamde kapitaallasten. De financiële beschouwingen in hoofdstuk 2 gaan hier nader op in. In de programmabegroting 2011 (hoofdstuk 6) worden de kosten toegerekend naar de beleidsproducten en programma's. In nagenoeg alle programma's dalen de kosten als gevolg van de lagere kapitaallasten.

Het exploitatieresultaat en de stand van de tariefegalisatiereserve bij watersysteemheffing zijn verbeterd. Daarom is, bij de bepaling van de belastingtarieven, dit jaar nadrukkelijk de meerjarig vastgestelde tariefsstijging van 4% heroverwogen. Hierbij wordt niet alleen naar het resultaat en de benodigde dekking van 2011 gekeken maar weegt ook in belangrijke mate mee wat de jaren daarna aan heffing moet worden opgelegd.

Bij het opstellen van deze begroting is een wetsvoorstel in procedure dat de eerder door het Rijk aan de waterschappen gevraagde tijdelijke bijdrage aan de rijksbegroting, ter grootte van 100 miljoen per jaar, nu vaststelt. In dit wetsvoorstel zijn twee belangrijke wijzigingen ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel opgenomen. Enerzijds wordt de bijdrage met ingang van 2014 in twee stappen verhoogd naar € 200 miljoen per jaar (€ 150 miljoen in 2014 en vanaf 2015 € 200 miljoen) en anderzijds blijkt het voornemen de bijdrage aan het rijk structureel op te leggen.

Op dit moment is het nog onduidelijk of met de nieuwe wet de zeggenschap van de waterschappen over het Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP), waar het overgrote deel van de bijdrage aanvankelijk aan gerelateerd is, zal wijzigen. Bij de 'actie Storm' is het inzet van waterschappen geweest om meer zeggenschap/verantwoordelijkheid te krijgen voor het HWBP. Omdat de bijdrage een tijdelijk karakter had en is gekoppeld aan de investeringen in de waterkeringen, was er aanleiding om ons aandeel van de € 100 miljoen (waar het kostenaandeel HWBP betreft) financieel gezien als investering te beschouwen en in de begroting de last als jaarlijkse rente en afschrijving te verwerken.

Indien de waterschappen niet de verantwoordelijkheid krijgen voor het HWBP en de bijdrage structureel wordt, dan rijst de vraag of deze dan niet meer het karakter heeft van een (algemene) uitkering aan het Rijk. Met dat perspectief verdient het aanbeveling om de typering en verwerking van deze last te heroverwegen. Het handhaven van het activeren, en dus de bijdrage als investering beschouwen met de daarbij passende rente en afschrijvingssystematiek, zal op termijn leiden tot een steeds verder groeiende en aanzienlijke schuldenlast. Het volledig in de jaarlijkse exploitatie verwerken als een vaste structurele bijdrage legt minder beslag op de toekomstige financiële ruimte en stabiliteit. De effecten van het direct volledig vanuit de jaarlijkse exploitatierekening betalen van de bijdrage worden echter op de meer korte termijn gevoeld. Zij zullen na uitputting van de egaliseringsreserve en de gelijktijdige verhoging van de bijdrage vanaf 2015 om een tariefstijging vragen die op basis van de huidige inzichten aanmerkelijk boven de 4%-lijn uitgaat die wij tot heden hanteren.

Omdat de ontwikkelingen met betrekking tot de zeggenschap over het HWBP nog onduidelijk zijn, en het wetsvoorstel nog in behandeling is, is in de voorliggende begroting de bijdrage aan het Rijk voor wat betreft het aandeel HWBP nog verwerkt zoals voorzien. Dat wil zeggen

als een investering waarbij de jaarlast van de eerste bijdrage in 2011 gedragen wordt in 2012 en voorsnog beperkt is. Bij de Voorjaarsnota verwachten wij over deze zaken meer duidelijkheid te hebben. Dan kan dus de financiering worden heroverwogen en een definitieve keuze van verwerking en financiering worden gemaakt. Omwille van een stabiel tariefsbeleid is in het verlengde van deze opstelling er nu voor gekozen om, in afwachting van de Voorjaarsnota, de tariefontwikkeling voorsnog niet aan te passen.

Kredietvotering

Met het vaststellen van de begroting wordt aan de verenigde vergadering gevraagd een verzamelkrediet te voteren voor vervangingsinvesteringen en voorbereidingskredieten. Sinds de begroting 2009 wordt van deze mogelijkheid op basis van de BBVW gebruikt gemaakt. Dit blijkt goed te werken en leidt tot efficiëntere bedrijfsvoering, zonder afbreuk te doen aan de bevoegdheden van het bestuur.

Voorstel

De belastingtarieven 2011 zijn opgenomen in de wijzigingen op de Verordening Zuiveringsheffing 2011, de nieuwe Verordening Verontreinigingsheffing 2011, de wijzigingen op de Verordening Watersysteemheffing 2011 en de wijzigingen op de Verordening Wegenheffing 2011. Deze zijn na de begrotingsbehandeling in de verenigde vergadering van 24 november 2010 geagendeerd.

Wij stellen u voor om

- de programmabegroting 2011 vast te stellen;
- het verzamelkrediet te voteren en
- de Planning en Control cyclus 2011 vast te stellen.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

w.g.

w.g.

M.J.H. van Kuijk

mr. J.H. Oosters